Pietarinen Aino 19.4.2023

Ympäristöneuvoston raportti 16.3.2023

Ympäristöneuvosto 16.3.2023

Ympäristöneuvosto järjestettiin 16.3 Brysselissä. Suomea edusti valtiosihteeri Terhi Lehtonen ympäristöministeriöstä.

Lainsäädäntöaloitteissa saavutettiin yleisnäkemys teollisuuspäästödirektiivistä.

Muissa asioissa käytiin politiikkakeskustelut hiilenpoistojen sertifiointikehyksestä, pakkaus- ja pakkausjäteasetuksesta sekä yhdyskuntajätevesidirektiivistä.

Lisäksi käytiin keskustelu EU-ohjausjakson viherryttämisestä.

Komissio esitteli 14.2 julkistetun aloitteen raskaan liikenteen CO2 raja-arvoista.

Lainsäädäntöasiat

1. **Teollisuuspäästödirektiivi –** *Yleisnäkemys*

Teollisuuspäästödirektiivistä saavutettiin yleisnäkemys. Jäsenmaat esittivät kuitenkin vielä erilaisia näkemyksiä ehdotuksen sisällöstä ja sen kunnianhimon tasosta. Suomen johdolla NL, IE, DK ja LU jätettiin lausuma ehdotuksen kunnianhimon tasosta.

Kokouksen puheenjohtaja, Ruotsin ympäristö- ja ilmastoministeri Romina Pourmokhtari esitteli asiakohdan. Teollisuuspäästödirektiivi on pääasiallinen väline vähentää teollisuuden päästöjä, ja sen avulla osaltaan toteutetaan nollapäästö- ja kiertotalous- sekä Green Dealin tavoitteita. Direktiivin uudistamisen myötä soveltamisalaan tulisi entistä enemmän laitoksia, joista eläinsuojille ehdotetaan kevyempää lupamenettelyä. Kompromissiehdotus on tarkkaan punnittu, tasapainoinen kokonaisuus, joka esiteltiin Coreperissa 10.3. Eläinsuojien soveltamisalakynnystä on täsmennetty siten, että siipikarjalle kynnys on 280 eläinyksikköä, ja naudoille, sioille ja sekatiloille 350 eläinyksikköä. Toimeenpano toteutettaisiin asteittain, ja eläinsuojille olisi mahdollista toimeenpanna kevyempi hyväksymismenettely. Laajamittainen tuotanto jätettäisiin soveltamisalan ulkopuolelle. Myös teollisuusmineraaleista sekä seuraamussääntelystä on ehdotuksessa kompromissiehdotus.

Komissaari Sinkevicius kiitti sekä nykyistä puheenjohtajaa Ruotsia, että edellisiä Ranskaa ja Tsekkiä tehdystä työstä tämän ehdotuksen kanssa, jolla pyritään päästöjen vähentämiseen sekä hiilestä irtautumiseen. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) päätelmiä on käytetty teollisuudessa, ja ehdotuksessa vahvistetaan ympäristöhallintajärjestelmien (EMS) käyttöönotto, sillä tätä kautta parannetaan kiertotaloutta ja otetaan myös kemikaalit huomioon. Merkittävä uusi asia ehdotuksessa on maatalouden soveltamisalan laajentaminen. Lisäksi myös kaivannaisteollisuuden soveltamisalaa laajennettaisiin. Ehdotukseen on lisätty myös kriisitilanteita koskeva poikkeamasäännös. KOM pitää heikennyksenä

muutosehdotuksia seuraamus- ja vahingonkorvausartikloihin, mm. ryhmäkannemahdollisuuden poistamiseen vahingonkorvaussäännöksestä. Kokonaisuutena KOM pitää ehdotusta tasapainoisena kompromissina ja yleisnäkemyksen saavuttamista tärkeänä, jotta kolmikantaneuvottelut pääsevät liikkeelle.

Puheenjohtajan kompromissiehdotusta tuettiin pääasiallisesi laajasti (EL, HR, SK, CZ, FR, CY, BE, LT, IE, LV, SI, AT, PT, HU, PL, EE), ja tällä kompromissiehdotuksella edistetään hiilineutraalius- ja ilmasto-, sekä nollapäästötavoitteita (SK, ES), ja että teollisuus on etujoukoissa vihreässä siirtymässä (DK). Hallinnollisen taakan vähentämistä korostettiin (HR, CZ, LT, PL). Koherenssia muiden ehdotusten, esimerkiksi ilmanlaatudirektiivin, kanssa tuettiin (DE).

Puheenjohtajan ehdotusta ei pidetty toteuttamiskelpoisena (IT). Haasteina nähtiin BAT-päätelmien muutokset, soveltamisalan laajentaminen nautatiloihin, liian alhainen eläinyksikkökerroin, hallinnollinen taakka ja terveydensuojelun huomioiminen ympäristönsuojelun rinnalla, joten ehdotus on liian kunnianhimoinen (IT). Eläinyksikkökertoimia ei voitu tukea, joten BG pidättäytyy puolustamasta ehdotusta. Eläinyksikkökertoimia pidettiin liian matalana, ja lähestymistapaa huonona, toivottiin siirtymäaikoihin vuoden pidennystä eläinsuojille, ja eri jäsenmaiden erityispiirteiden huomioimista (RO).

Eläinsuojien laajempaa huomioimista soveltamisalassa sekä eläinyksikkökertoimia 280 siipikarjalle sekä 350 naudoille, sioille ja sekatiloille kannatettiin tai pystyttiin kompromissin nimissä tukemaan (SK, ES, FR, HU), olisi toivottu toisaalta korkeampaa eläinyksikkökerrointa erityisesti siipikarjalle (HU). Eläinyksikkökerrointa 350 naudoille kannatettiin, mutta tuotiin esiin kolmikantaneuvottelut ja muutosmahdollisuudet eläinsuojakertoimien osalta (DE). EU-sääntely ei saa johtaa epäsopiviin lopputuloksiin tai johtaa parempaan tilanteeseen kolmansille maille (FR), tai johtaa epäreiluun asetelmaan jäsenmaiden välillä (BE). Soveltamisalan laajentaminen nautakarjaan pidettiin hyvänä (EL), samoin yksi eläinyksikköraja kaikille eläinlajeille olisi toivottavaa (EL). Pidettiin hyvänä, että laajamittainen tuotanto rajattiin ulos soveltamisalasta (ES, HU), toisaalta tätä ei pidetty hyvänä (AT). Pienet ja keskisuuret tilat tulisi myös jättää pois soveltamisalasta (HU). Eläinyksikkörajaa pidettiin toisaalta edelleen liian korkeana (DK, IE, FI, NL), vain alle 3 % nautatiloista olisi kompromissin perusteella mukana soveltamisalassa (DK).

Kaivannaisteollisuuden soveltamisalaa ehdotuksen mukaisena kannatettiin (ES), toisaalta siitä tulisi jättää bauksiitti (HR) ja perliitti pois, sillä niiden ympäristövaikutus on hyvin pieni (EL). Apatiitti ja hopea tulisi lisätä kaivannaisteollisuuden soveltamisalaan (FI). Kaivannaisteollisuuden kynnystä pidetiin liian korkeana (NL). Vedyn tuotannon elektrolyysillä kynnystä 50 t pidettiin liian matalana (PT, EE).

Ehdotuksen yhteyttä kemikaalisääntelyyn pidettiin tervetulleena (DK, NL, AT), mikäli se ei lisää hallinnollista taakkaa (CZ). Lupayhteenvedon jäämistä pois ehdotuksesta pidettiin harmillisena (BE). Seuraamussääntelyn katsottiin kuuluvan ennemmin jäsenmaiden toimivaltaan kuin sektoraaliseen ympäristösääntelyyn (LT), niitä tulisi katsoa horisontaalisti (LV, SI).

Artiklojen 15.3a ja 9.2 sisältyviä säännöksiä energiatehokkuuden huomioonottamisesta teollisuuspäästödirektiivin lupamenettelyissä laitoksilla, jotka kuuluvat päästökattodirektiivin soveltamisalaan, toivottiin vielä tarkennettavan (DE).

Energiavarmuuden vuoksi saarten yhteydet mantereeseen on tärkeä turvata, sillä mikäli yhteyksiä ei ole, polttolaitokset joudutaan sammuttaman. On hyvä, että tätä koskeva säännös on ehdotuksessa (EL).

Toisella keskustelukierroksella puheenjohtaja esitti muutoksia energiatehokkuuden huomioimista koskeviin artikloihin 9.2 ja 15.3a sekä tähän liittyvään resitaaliin 13 a. Myös kaivannaisteollisuuden soveltamisalaan liitteeseen 1 oli tehty tarkennuksia, sekä siirtymäsäännöksiin. Jäsenmaista lopullista puheenjohtajan ehdotusta vastusti IT, sekä BG ja RO pidättäytyivät ilmaisemasta kantaansa.

Suomen johdolla ehdotuksesta jätettiin lausuma, jonka mukaan ehdotus ei ole ympäristön näkökulmasta riittävän kunnianhimoinen ja neuvoston yleisnäkemys tältä osin eroaa merkittävästi alkuperäisestä ehdotuksesta (FI, NL, DK, IE, LU).

Eri eläinlajeille olisi vielä toivottu erilaistuneita eläinsuojakertoimia, ehdotus aiheuttaa vaikeuksia kilpailulle, mutta energiatehokkuuden uutta tekstiä pidettiin hyvänä (FR). Maataloutta koskevat kohdat ovat liian herkkiä (BG), eikä nautakarjaa tai ehdotuksen mukaisia eläinyksikkökertoimia voitu hyväksyä lainkaan (IT). Ehdotuksen mukainen joustavuus eläinyksikkökertoimissa on täysin maksimi ja toivottiin tätä puolustettavan kolmikantaneuvotteluissa (PL).

Puheenjohtaja totesi, että teollisuuspäästödirektiivin kompromissiehdotus on hyväksytty. Puheenjohtaja kiitti ympäristötyöryhmää sekä asiantuntijoita tehdystä työstä. Suomen ja muiden maiden lausuma kirjataan neuvoston pöytäkirjaan.

2. **Hiilenpoistojen sertifointi** – *periaatekeskustelu*

Ministerit keskustelivat komission marraskuussa 2022 julkistamasta hiilen poiston sertifiointia koskevasta aloitteesta, jonka käsittely on alkanut neuvoston ympäristötyöryhmässä Ruotsin puheenjohtajuuskaudella.

Hiilen poistumilla nähdään olevan tärkeä rooli EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Yleisesti aloitteeseen suhtaudutaan myönteisesti ja se nähdään mahdollisuutena luoda kannusteita hiilen poistolle ja toimille, jotka edistävät niitä. Sekä maankäyttöä että teollisia poistumia kuten BECCS ja DACCS pidettiin useissa puheenvuoroissa tärkeinä. Useat kuitenkin muistuttivat, että päästövähennykset ovat keskeisiä ja niistä täytyy huolehtia.

Monessa puheenvuorossa korostettiin selkeää, läpinäkyvää kehikkoa ja kriteereitä laadukkaille poistumayksiköille. Joissakin puheenvuoroissa kuitenkin toivottiin, että itse perussäädöksessä olisi tämän hetkistä ehdotusta enemmän yksityiskohtaisia kriteereitä. Nyt komission ehdotus lähtee siitä, että yksityiskohtaisista metodologioista päätettäisiin tarkemmin delegoiduilla säädöksillä, joita valmistellaan asiantuntijaryhmässä. Seurannan, raportoinnin ja verifioinnin merkitys (MRV) nousi esille useassa puheenvuorossa. Jotkut jäsenvaltiot pitäisivät hyvänä EU-tasoisen rekisterin luomista poistumayksiköille. Tämä auttaisi myös välttämään kaksoislaskentaa. Jotkut maat toivat esille hiiliviljelyn. Myös turvemaiden ennallistaminen mainittiin tärkeänä toimena. Linkit ja koherenssi muihin aloitteisiin kuten vihreisiin välttämiin mainittiin tärkeinä joissakin puheenvuoroissa. Jotkut maat toivoivat, että aloitteen käsittelyssä edetään ripeästi. Joissakin puheenvuorossa korostettiin olemassa olevien kansallisten järjestelmien huomioimista. Myös yhteensopivuus kansainvälisten järjestelmien, erityisesti Parisiin sopimuksen kanssa nousi esille joissakin puheenvuoroissa. Eräät korostivat rahoituksen varmistamisen tärkeyttä hiilen poiston toimille. Jotkut mainitsivat, että ehdotuksella ei tule luoda liikaa hallinnollista taakkaa, erityisesti pienille yrityksille. Jotkut tukivat poistumayksiöiden huomioimista tulevassa ETS uudistuksessa.

Pj-maa Ruotsi: Komissio julkisti ehdotuksen hiilen poistojen sertifioinnista 30.11.2022. Ehdotus esiteltiin ympäristöneuvostossa 20.12. Ehdotuksen tavoitteena on edistää korkeatasoisten hiilen poistojen kehittämistä EU:ssa vapaaehtoisen sertifiointikehikon avulla. Vaikka EU:n ensisijaisena ilmastopolitiikan tavoitteena on nopea kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, ilmastoneutraalisuuden 2050 saavuttamiseksi tarvitaan myös hiilen poistojen lisäämistä. Komission ehdotus on uusi, ainutlaatuinen ja ensimmäinen askel hiilen poistojen sisällyttämiseksi osaksi EU:n ilmastopolitiikkaa ja vuoden 2040 sekä sen jälkeisen ajan tavoitteita. Ehdotus sisältää teknologiset hiilen poistot, hiiliviljelyn ja puutuotteet. Ehdotukseen sisältyvät kriteerit, joilla pyritään varmistamaan laatu ja vertailukelpoisuus hiilen poistolle. Lisäksi raportointi- ja verifiointisäännöt sisältyvät ehdotukseen. On varmistettava selkeä ja läpinäkyvä kehikko, joka tuo ilmastohyötyjä sekä lisää luottamusta sidosryhmiä kohtaan. Keskustelu aloitteessa on alkuvaiheessa, tässä vaiheessa pyritään ymmärtämään ehdotuksen sisältöä ja vaikutuksia. Pj näkee ministereiden keskustelun mahdollisuutena antaa ohjeistusta ja fokusoida tulevia keskusteluja.

Komissaari Sinkevicius: ilmastoneutraalisuuden saavuttamiseksi v. 2050 tarvitaan nopeita päästövähennyksiä. On mahdotonta saada kaikkia päästöjä nollaan, tarvitaan myös hiilen poistoja sekä teknologisten että luonnon nieluja. Teknologiset ratkaisut tukevat EU:n teknologiajohtajuutta ja luovat innovatiivisia businessmahdollisuuksia. Hiiliviljely tarjoaa uusia tulonlähteitä viljelijöille ja metsänomistajille, jos hiiltä varastoidaan maaperään, puihin, kosteikoihin ja turvemaihin. Hiilen poistojen on oltava luotettavia, jotta ne ovat vaikuttavia ilmasto- ja ympäristömielessä ja että ne saavat tukea suurelta yleisöltä. Kyseessä on vapaaehtoinen EU-tason sertifiointijärjestelmä ja työkalu seurata ja verifioida korkealaatuisia hiilen poistoja. Kehikko varmistaa, että aina kun tonni hiiltä on poistettu ilmakehästä, väittämä voidaan verifioida ja voidaan varmistaa, että tämä on lisäistä perusuraan verrattuna ja varastoitu kestävällä tavalla. Lisäksi huomioidaan kestävyys ml. vaikutukset biodiversiteettiin. Sertifiointikehikko ja kvantifiointi on välttämätöntä, ennen kuin poistumia sisällytetään vuoden 2030 jälkeisiin ilmastotavoitteisiin. Viherpesun estäminen on tärkeää. Kun ehdotus on voimassa, laatukriteerit otetaan huomioon toimeenpanossa ja metodologoissa, jotka on räätälöity erilaisille hiilen poistojen toimenpiteille. Komissio on perustanut asiantuntijaryhmän tukemaan menetelmien kehittämistyössä, siinä on mukana 70 asiantuntijaa ml. jäsenvaltioiden asiantuntijat. Ryhmän ensimmäinen kokous järjestettiin 7.3. Tarkoitus on laatia parhaita käytäntöjä hiilen poistoille ja tukea asetuksen toimeenpanoa. Komission tarkoitus on varmistaa työn läpinäkyvyys ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden osallistuminen.

Jäsenmaiden puheenvuorot:

ES mukaan läpinäkyvä sertifiointikehikko voi auttaa ilmastoneutraalisuustavoitteiden saavuttamisessa. Eräitä huolenaiheita on, kuten yhteensopivuus kansallisten järjestelmien ja kansainvälisten järjestelmien kanssa. Myös kustannukset toimijoille on tärkeää voida kattaa. Delegoidut ja täytäntöönpanosäädökset ovat tärkeitä, ja niiden osalta vielä saatava parempi käsitys komission ajattelusta. Rekisteriin liittyen myös kysymyksiä (miten eri rekisterit toimisivat yhteen).

BE mielestä komission ehdotus on tervetullut. Päästövähennysten tulee olla prioriteetti, ei päästöjen kompensointi. Haluaa katon poistoille. Post 2030 osalta täytyy välttää spekulointi tuottavan maan osalta. Hiiliviljelyn rahoitus oltava vain alkutuottajille (primary producers). Jos sertifikaatteja käytetään EU:n ulkopuolella, niitä ei pidä käyttää offsettaukseen vaan ilmastotukiväittämiin (contribution claims).

NL mukaan ehdotus tervetullut. On tärkeää saada ratkaisuja korkealaatuisille hiilen poistoille, jotka tukevat 2050 ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Tarvitaan robusti kehikko ja vahvat MRV säännöt. Kehikkoon ei pidä sisältää vältettyjä päästöjä ”avoided emissions”, syntyviä yksiköitä ei myöskään pitäisi käyttää päästöjen offsettaukseen. Poistojen pitäisi olla lisäisiä (additional), jotta ne kelpaavat sertifiointiin. On selkeytettävä sertifioinnin vapaaehtoista luonnetta ja suhdetta kansalliseen päästölaskentaan. Kaksoislaskennan välttäminen on tärkeää. Sertifiointijärjestelmien hallinnointia on selkeytettävä, ml. EU-tason rekisteri. Kannustaa SE etenemään ripeästi.

DE mielestä on tärkeää luoda vahvat puitteet hiilen poistoille hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi. Ehdotus on tervetullut. Nopeat päästövähennykset ovat silti tärkeimpiä ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Säädöstä täytyy vielä parantaa paljon. Tarvitaan riittävät laatu- ja kestävyyskriteerit asetukseen itseensä. Hiilen poiston määritelmän täytyy vastata kansainväliä standardeja. Päästöt ja nielut on erotettava selkeästi toisistaan. Turvemaiden uudelleen vettäminen (rewetting) pitäisi sertifioida erikseen, kyseessä on iso päästövähennyspotentiaali. BECCS:lla tulisi olla rajoitettu rooli, ja tarvitaan kunniahimoiset kestävyyskriteerit. Uusiutuvan energian direktiivin kestävyyskriteereiden tulisi olla pohjana mutta tarvitaan ehkä muitakin sääntöjä. Maankäyttösektorin, kuten metsien, nieluja koskevien sertifikaattien tulisi olla yhtä kiinnostavia kuin teknologisten nielujen, koska sektori on tärkeä myös biodiversiteetin vuoksi.

PL: komission ehdotus on tervetullut. Sertifiointi voi varmistaa korkealaatuiset tuotteet ja kannustaa hiilen poistoihin. On tärkeää, että tarkastellaan kaikkia poistoja ja kohdellaan niitä tasapuolisesti: teknologia, maatalous, metsätalous. Näitä kaikkia tarvitaan. BECCSin ja DACCsin lisäksi on muitakin tärkeitä teknologioita, joita kannattaisi tukea. Mm. CCS ja CO2 prosessipäästöt, kun biometaania käyte-

tään reformointiin (steam reform). Tätä pitäisi myös tukea. Keskeisiä menetelmiä ei voida käsitellä delegoidussa säädöksessä (ovat asetuksen keskeisiä osia). Delegoiduista säädöksistä pitäisi aloittaa keskustelu aikaisin, mutta keskustelun tulisi olla sellainen, että jäsenmaiden asiantuntijat pääsevät mukaan. Äskettäisessä asiantuntijaryhmän kokouksessa komissio ei sallinut jäsenmaiden asiantuntijoiden käyttää puheenvuoroja ja tämä ei ole hyvä käytäntö.

LU: eurooppalainen kehikko on hyödyllinen ja välttämätön auttaa kvantifioimaan poistoja ja saavuttamaan ilmastotavoitteet. Täytyy kuitenkin varoa, että hiilen poistoilla ei vähennetä päästövähennyksiä. Tarvitaan läpinäkyvät säännöt. Ei pidä olla viherpesua eikä kaksoislaskentaa ja poistojen tulee olla lisäisiä. Tarvitaan kestävyyskriteerejä esim. biodiversiteetin huomioimiseksi. Myös CCS pitää selkeyttää, samoin selkeytettävä sertifikaattien loppukäyttöä. Tarvitaan musta lista toimille, joita ei sisällytetä.

DK: ehdotus tervetullut, tarvitaan hiilen poistoja. Viime viikolla DK:n ministeri avasi ensimmäisen varastointilaitoksen Pohjanmerellä. Kyseessä on saksalainen yritys. Potentiaalia hiilen poistoon on paljon. On välttämätöntä luoda eurooppalainen kehikko, jossa toimijat voivat investoida ja kehittää tärkeitä työkaluja. Tarvitaan selkeät kriteerit, määritelmät lisäisyydelle sekä pitkän ajan varastoinnille. Yhteinen kehikko voi kannustaa toimii ja lisätä rahoitusta. BECCS:n suhteen pitää kehittää metodologioista ensin, sen osalta on joitakin haasteita, kuten myös biologisten varastojen osalta. Hiiliviljelyä tuetaan CAPn kautta DKssa. Tätä täytyy vielä selkeyttää lisää, esim. mitä CAP rahoitusta voidaan käyttää. Tärkein kommentti tänään on, että hiilen poistot ja negatiiviset päästöt tulee sisällyttää päästökauppaan sen tulevassa uudistuksessa. Sertifiointi on tärkeä ensimmäinen askel.

AT: kyseessä on tärkeä asia, jos halutaan päästä ilmastotavoitteisiin, täytyy kuitenkin vähentää päästöjä ensin. Hiilen poistojen pitää olla täydentävä toimi mutta se voi tukea 2050 tavoitteiden saavuttamista. EU-tason kehikko on arvokas, jos on minimistandardit markkinoiden luomiseksi. Tietopohja ei ole vielä riittävä, tarvitaan lisää dataa. Biodiversiteettikriisi on myös muistettava. Täytyy myös varmistaa, että vahvistetaan ekosysteemien resilienssiä. On tärkeää varmistaa, että laskentametodien keskeiset elementit on sisällytetty säädökseen. On hyvä, että asiantuntijatyö on alkanut ja jatkuu yhtä aikaa säädöksen neuvotteluiden kanssa. BECCS ja DACCs tulee olla osa systeemiä. Ei haluta monia erilaisia sertifikaatteja, tarvitaan selkeyttä. Viherpesua on voitava torjua. Täytyy myös linkittää ehdotus vihreitä väittämiä koskevaan tulevaan aloitteeseen. Täytyy myös varmistaa, että säädös on linjassa olemassa olevien raportointimenetelmien (FF55 paketti) kanssa.

SK: ehdotus tervetullut, on välttämätöntä harmonisoida olemassa olevat EU-tason järjestelmät ja luoda säännöt hiilen poistoille. Täytyy kuitenkin välttää negatiivisia vaikutuksia. Sertifiointi tulee suunnitella niin, että se ei hidasta päästövähennyksiä, ml. laitokset, jotka käyttävät sertifioituja yksiköitä (ml. ETS-laitokset). Ei voi vähentää päästöjä vain kompensoinnilla, sertifioitujen poistojen käyttö tulee olla vain lisäistä (additional). BECCS luo enemmän paineita biomassan polttoon, joka voi johtaa ei-kestävään käyttöön. Täytyisi tehdä selkeä ero biologisen hiilen sidonnan sekä geologisen varastoinnin välillä. Nämä ovat erilaisia ja niiden vaikutus on erilainen, ml. vaikutukset luonnonsuojeluun ja maaperän terveyteen. On välttämätöntä, että asetukseen määritellään metodit esim. perusurien määrittämiseksi. Reilut perusurat ovat tärkeitä kaikille jäsenmaille. Pitäisi laatia vaihtoehtoja asiantuntijaryhmässä, ennen kuin niitä on olemassa, keskustelua tästä täytyy lykätä. Delegoidulla säädöksellä eivät ole sopiva käytäntö menetelmille, jotka ovat asetuksen keskeisiä osia.

FR: on hyvin tärkeää, että EU:lla on toimiva sertifiointijärjestelmä. Sen pitää olla yksinkertainen ja riittävän laadukas ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Komission ehdotus on hyvä pohja. Vapaaehtoisuutta pitäisi vielä selkeyttää viitaten jo käynnissä oleviin projekteihin. Hiilen poiston täytyy kattaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, viitaten hiiliviljelyyn. Ranskassa on kokemuksia siitä, että projektit voivat johtaa sekä hiilen sidontaan, että kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiin.

FI: vapaaehtoisia toimia tarvitaan. Fossiilisten päästöjen vähentäminen täytyy olla etusijalla ilmastopolitiikassa mutta on tärkeää luoda hiilen poistojen kehikko, joka kannustaa vapaaehtoisiin toimiin hiilen poistojen lisäämiseksi EU:ssa. Hiilen poistumayksiköiden käytöstä on keskusteltu paljon Suomessa ja

Brysselissä. Aiottu käyttö ja aikataulu yksiköiden käytölle pitäisi vielä selkeyttää. On tärkeää, että hiiliyksiköt ovat pääosin käytettävissä jäsenmaiden velvoitteiden täyttämiseen. Hiilen poiston sertifiointikehikon soveltamisalan sekä määritelmien tulee olla riittävän kattavia sekä selkeitä. Hiilen poiston määritelmä sisältää hiilen poistojen lisäksi hiilidioksidipäästöjen vähentämisen. Tämä eroaa IPCC:n määritelmästä. FI ei näe tarvetta luoda uutta määritelmää tässä ehdotuksessa. FI tukee hiiliviljelyn soveltamisalaa sekä määritelmää, joka sisältää maankäyttösektorin päästövähennykset. Turvemaiden ennallistamisella (rewetting) voidaan saavuttaa isoja ilmastovaikutuksia, ja maanomistajille suunnatut kannustimet voisivat nopeuttaa ennallistamistoimia. Suomi haluaisi kehittää asetusta siten, että delegoitujen säädösten tarve vähenee, sekä siten, että vapaaehtoisilla markkinoilla toimiville luodaan varmuutta ehdoista vapaaehtoisille toimille.

LT: ehdotus on tervetullut. EU:n järjestelmä voi lisätä korkealaatuisia hiilen poistoja, jos luodaan kestävät metodit maatalouteen, metsätalouteen ja teknologisiin poistoihin ja otetaan huomioon kansalliset metodit. Lisäksi on tärkeä varmistaa markkina sekä luoda kannusteita toimijoille kehittää näitä toimia. Maatalouden ja metsätalouden tulee kontribuoida ennallistamiseen, biodiversiteetin suojeluun ja suojelualueiden verkoston kehittämiseen. Täytyy myös linkittää hiilen poistumien kestävä käyttö vuoden 2030 jälkeisiin päästövähennys- ja nielutavoitteisiin. On tärkeää määritellä pitkän ja lyhyen aikavälin hiilen varastointi sekä hiiltä sitovat tuotteet. On myös varmistettava poistumien läpinäkyvyys, kaksoislaskennan välttäminen sekä luotettavuus. Tarvitaan EU-tasoinen rekisteri poistumille.

IE: komission aloite on hyvin tervetullut. Erityisesti tärkeää ovat maa- ja metsätaloudessa syntyvät hiilen poistumat sekä turvemaiden ennallistaminen. Kyseessä on vapaaehtoinen kehikko ja sen kustannusten pitäisi olla suhteellisia ottaen huomioon eriteisesti pienet perhetilat ja paikalliset yritykset. On tärkeää kannustaa laajaan osallistamiseen. Järjestelmän tulee olla riittävän luotettava ja varmistaa ympäristöintegriteetti. Irlannilla on huolia perusuran laatimisen osalta, niiden täytyy ottaa tarpeeksi hyvin huomioon paikalliset olosuhteet.

LV: tukee ehdotusta, sillä tulee olemaan tärkeä rooli hiilineutraalisuustavoitteiden (EU- ja kansallinen taso) saavuttamisessa. Toivoo Ruotsin edistävän aloitteen käsittelyä, jotta se voidaan hyväksyä mahdollisimman pian. Yksiköitä pitäisi voida käyttää EU:ssa niin paljon kuin mahdollista, pitäisi olla laaja soveltamisala, jotta innovatiiviset ratkaisut ja parhaat käytännöt huomioidaan. Sertifioinnin pitäisi olla selkeä siten, että pienet tilat voivat myös osallistua. Täytyy välttää viherpesua ja kaksoislaskentaa. Harmonisoidut laatukriteerit tärkeitä, ja niiden perustuttava tieteellisesti perusteltuihin kriteereihin. Erilliset rekisterit toisivat riskejä esim. kaksoislaskennan suhteen, sekä hallinnollista taakka. Toivoo, että komissio harkitsisi yhtä EU-tason rekisteriä, jotta nämä riskit vältetään.

SI: tavoitteena pitää olla täydentää päästövähennyksiä, luoda selkeä sertifiointijärjestelmä ja välttää viherpesua. On tärkeä voida määrittää lisäiset toimet hiilen poistoille, sekä varmistaa metsien hoito ja huomioida maiden olosuhteet, myös ilmastonmuutoksen vaikutukset (kuivuus, sademäärät) huomioitava. Ilmastonmuutokseen ja biodiversiteettikriisiin on etsittävä ratkaisuja yhdessä. Biodiversiteetin suojelu ja luonnon resilienssin vahvistaminen ja ekosysteemien ennallistaminen ovat tärkeitä pitkällä aikavälillä. Toivoo kustannustehokasta sertifiointiprosessia. On vältettävä liiallista hallinnollista taakkaa pienille- ja keskisuurille yrityksille.

CY: ehdotus on tervetullut, sertifiointi voisi edistää olemassa olevia ja uusia teknologioita ja edistää hiiliviljelyä ja luontopohjaisia ratkaisuja. Metodiikan läpinäkyvyys vielä haasteena, pitäisi määritellä tietyt tekniset termit ml. lisäisyys ja huomioida jäsenmaiden erilaiset olosuhteet. Tukee komission hallinnoimaa EU-tasoista rekisteriä.

BG: eurooppalainen kehikko varmistaa harmonisoinnin, laadun ja tasaisen pelikentän. Tarvitaan lisää selkeyttä, myös kansainväliseen kontekstiin. Metodologioiden kehittäminen on tärkeää. On myös tärkeää tutkia EU-tason rekisterin perustamista. Korostaa, että 90% metsistään on valtion omistamia. Tärkeää tukea että sekä valtio-omisteiset metsätalousyritykset ja kunnat voivat osallistua.

CZ: hyvin tärkeä työkalu hiilineutraalisuuden saavuttamiseen, tukee ehdotusta. Läpinäkyvät säännöt ovat tärkeitä, lisäävät luottamusta sijoittajille. Pitäisi edistää innovatiivisia ratkaisuja ja tukea viljelijöitä ja metsänomistajia. Korosti myös lisähyötyjä biodiversiteetille. Maatalousmaata pitäisi käyttää viljelyyn ja sen tulee olla paikallisten viljelijöiden omistamaa. On tärkeää säilyttää monipuolinen metsätalous. Huolissaan keinottelijoiden tekemistä maakaupoista kredittien tuottamiseksi. Tarkka mitattavuus, raportointi ja verifiointi on tärkeää. Sertifikaattien pitää mukailla tarkasti poistojen määrää ja huomioida varastointiaika. On tärkeää, että luodaan standardoidut perusurat ja metodit eri tyyppisille projekteille. Täytyy myös huomioida eri luonnonolosuhteet sekä sektoreiden olosuhteet. Jäsenmaiden lainsäädäntö on erilaista, samoin sosioekonomiset olosuhteet, ja tämä täytyy huomioida. Määritelmät ja käsitteet tulisi olla selkeitä ja määriteltyjä. Asetuksen pitäisi tuoda lisää selkeyttä käytäntöihin, ja selkeyttää sertifikaattien käyttöä ja suhdetta muuhun lainsäädäntöön, erit. LULUCF.

HR: voi tukea ehdotusta, monimutkainen aihe. Tärkeitä ovat synergiat ja oheishyödyt liittyen ilmastonmuutoksen hillintään, sopeutumiseen, kiertotalouteen ja biodiversiteettiin. Tärkeää on myös synergiat LULUCF-asetuksen, CAP:n ja ennallistamisasetuksen kanssa. On välttämätöntä, että metodit on selkeästi määritelty. Sertifiointikehikko on laaja, on mahdotonta arvioida sen seurauksia. Keskeiset elementit tulisi olla ehdotuksessa sekä toimeenpanosäädöksissä. Sertifiointikehikon tulisi olla helposti toimeenpantava. Hiiliviljelylle tulisi varmistaa julkinen rahoitus. Artiklassa 2 on huomioitava kaikki ne aktiviteetit, jotka vaikuttavat tavoitteisiin.

RO: Sertifiointijärjestelmä on välttämätön edistämään toimia. Olisi tärkeää etsiä win-win toimia, jotka voivat tukea hiilineutraalisuutta ja tuoda taloudellisia hyötyjä. Järjestelmä varmistaa riittävän kvantifioinnin. Täytyy huomioida erilaiset intressit, kuten viljelijät, paikallisyhteisöt, metsänhoitajat. Tarvitaan vahvat mittaus, raportointi ja verifiointisäännöt. Kustannusten pitäisi olla tasapainoiset ja menettelyiden läpinäkyvät. Haasteita ovat esimerkiksi yksiköiden laatu, rahoituksen saatavuus, kustannukset pienille viljelijöille. Täytyy vielä analysoida mahdollisia riskejä, ml. päästöjen siirtyminen muualle.

MT: ehdotus tukee päästövähennyksissä. Täytyy varmistaa, että keskeiset elementit säilyvät eikä niitä heikennetä. Haasteita on saavuttaa todellisia poistumia, on keskeistä, että kehikosta on yhteinen ymmärrys, ml. laadusta joka halutaan saavuttaa. Tarvitaan kapasiteetin vahvistamista kansallisesti sekä toimijoille. On myös huomioitava eri maiden olosuhteet. Lisätyötä tekstin osalta tarvitaan seuraavista: lisäisyys, pitkäaikainen varastointi, kestävyyskriteerit, yksiköiden laatu.

PT: ehdotus välttämätön ja oikea-aikainen. PT:ssa on käsittelyssä ehdotus lainsäädännöstä kansallisille hiilimarkkinoille (vapaaehtoinen), joka on laajempi kuin komission ehdotus. Tarvitaan kriteerit laadukkaille yksiköille ja on varmistettava, että hiilimarkkina toimii kunnolla. Komission ehdotuksessa on monia periaatteita, joita olemme puolustaneet kansainvälisellä tasolla. Tarvitaan keskustelua näistä periaatteista. Tarvitaan seurantaa, raportointia ja verifiointia sekä metodit erilaisille projekteille. On myös otettava huomioon jäsenmaiden erilaiset olosuhteet. Asiantuntijaryhmässä pitäisi myös huomioida erilaiset tarpeet. Tulisi antaa sijaa myös metsätaloudelle ja metsittämiselle. Metsät ovat hyödyllisiä hillinnälle ja voivat kontribuoida paljon myös Etelä-Euroopassa. Tulee huomioida nykyinen lainsäädäntö, kuten LULUCF, CAP, ja muut aloitteet kuten vihreät väittämät ja varmistaa synergiat niiden välillä ja selkeyttää tätä ehdotusta.

EL: ehdotus on tervetullut. Viherpesun välttämäinen on tärkeää. Harmonisoitu kehikko ja minimistandardit ovat tärkeä keino vaikuttaa ilmastotavoitteisiin, läpinäkyvyys myös keskeistä. Kolmannet maat on huomioitava. Laatukriteereissä huomioitava erityisesti lisäisyys sekä kansalliset erityispiirteet kuten metsän hoito. Yksiköiden loppukäytön suhteen tarvitaan vielä selkeytystä. On myös varmistettava, että poistumat ovat pysyviä. Hiilen poistot on sisällytettävä ETS:n tulevaan uudistukseen.

IT: Komission ehdotus on tervetullut, useat jäsenmaat kehittävät toimia tukemaan hiilen poistoa ja niiden läpinäkyvyyttä. Kannustaa tähän. Sertifiointimekanismi joka määrittää standardit voi lähettää selkeän poliittisen viestin kansainvälisesti ja kannustaa hiilen poistoihin sekä auttaa kehittämään kestävää

metsän hoitoa, hiilen varastointia ja biodiversiteettia. Seuranta, rahoitusmahdollisuudet myös. Kaksoislaskentaa pitää välttää. Pitäisi olla poistumia, jotka on sertifioituja, todellisia lisäisiä ja pysyviä. Tarvitaan myös selkeä seuranta ja hallinnointi.

HU: ehdotus tervetullut. Harmonisoidulla järjestelmällä on suuri potentiaali. Tulee varmistaa läpinäkyvyys – tarvitaan selkeät säännöt, on vältettävä kaksoislaskentaa ja viherpesua. EU-tason rekisteri olisi hyödyllinen. Pitää edistää CCUS ym tekniikoita. Pitää myös luoda kannusteita julkiselle ja yksityiselle rahoitukselle. Teknisiä kysymyksiä on vielä selkeytettävä –menetelmät, kriteerit kuten lisäisyys, delegointi. Mittaus, raportointi ja verifiointisäännöt ovat tärkeää. Täytyisi myös määritellä millainen yksiköiden käyttö sallitaan.

EE: tukee yleisesti yhteistä kehikkoa. Tärkeää, että ei tule liikaa hallinnollista taakkaa. Täytyy olla tarpeeksi joustava ja huomioida eri sektorit ja jäsenmaiden erot. Ei pidä huomioida offsettausta päästöille eikä sääntöjen saa olla ristiriidassa nykyisten sitoumusten kanssa (Pariisin sopimus, kasvihuonekaasuinventaario, muu EU-politiikka). Täytyy välttää kaksoislaskentaa ja hiilivuotoa. Pitää selkeyttää Pariisin sopimuksen artiklan 6 mekanismin ja kansainvälisten hiilimarkkinoiden roolia.

PJ-maa Ruotsi: kiitti jäsenmaita kommenteista, jotka auttavat ohjaamaan jatkotyötä. Hiilen poistot ovat välttämättömiä EU:n ilmastositoumuksille. Niillä on potentiaalia luoda uusia business mahdollisuuksia. Useat jäsenvaltiot korostivat, että ehdotuksella ei pitäisi mitätöidä päästövähennyksiä. Tarvitaan vahva kehikko, joka varmistaa, että poistoista ei tule kaksoislaskentaa. Ehdotuksen monista kohdista tarvitaan vielä lisää työtä, esimerkiksi hiilen poistojen määritelmä ja laatukriteerit. Monet totesivat, että keskeisten konseptien kuten lisäisyyden ja perusurien tulisi olla tarkemmin määritelty asetuksessa. Jotkut ehdottivat myös, että tarvitaan erilainen lähestymistapa huomioimaan erilaiset poistumat. Lisäksi tarvitaan lisätyötä rekisteristä sekä linkeistä muihin järjestelmiin, ml. kansainväliset.

3. <u>Asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta sekä direktiivin 94/62/EY kumoamisesta</u>

Periaatekeskustelu

<u>Puheenjohtajan ja komission alkusanat</u>

Puheenjohtaja, Ruotsin ministeri Romina Pourmokhtari taustoitti säädösehdotusta todeten, että pakkausjätteen määrä on kasvanut viime vuosikymmenellä ja ilman toimenpiteitä määrä kasvaisi edelleen; muovijätteen määrä kasvaisi jopa 46% vuosikymmenen loppuun mennessä. Suunnan kääntämiseksi komissio on antanut ehdotuksen, jolla vahvistetaan voimassa olevaa pakkaus- ja pakkausjätedirektiiviä jätteen vähentämiseksi, korkealaatuisen kierrätyksen kehittämiseksi sekä kierrätetyn raaka-aineen markkinan luomiseksi. Kuluttajatietoisuuden lisääminen ja uusi liiketoiminta, haitallisten aineiden rajoittaminen, pakkauksien kierrätettävyyssääntöjen kehittäminen, kierrätystä helpottavien merkintöjen harmonisointi ovat joitain säädösehdotuksen tavoitteita.

Työryhmätasolla säädösehdotus on käsitelty artiklakohtaisesti kertaalleen läpi ja edistystä on tapahtunut. Puheenjohtaja toivoi jäsenmailta näkemyksiä ehdotuksen kunnianhimon tasosta sekä innovatiivisista ratkaisuista pakkausjätteen vähentämiseksi.

KOM:n (komissaari Virginijus Sinkevicius) mukaan tarkoituksena on lisätä pakkausmateriaalien arvoa ja vähentää jätettä. KOM on pannut merkille jäsenmaiden tuen ehdotukselle, mitä tulee ehdotuksen tavoitteisiin ja tarpeeseen muuttaa kestämätöntä nykytilannetta.

KOM on tietoinen joistain haasteista mm. kansallisiin järjestelmiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Resurssitehokkuutta lisätään sisämarkkinoiden vahvistamisella ja harmonisoinnilla asetuksen kautta, vaikka tämä voi tuottaakin siirtymähaasteita. KOM muistutti, että jätehierarkian korkein taso on jätteen

synnyn ehkäisy, mistä syystä pakkausten uudelleenkäyttö on niin vahvasti mukana ehdotuksessa. Nykyinen direktiivi ei KOM:n mukaan ole onnistunut jätteen määrän vähentämisessä; siksi ehdotetaan myös vähennystavoitetta. KOM:n nyt ehdottamat harmonisointikeinot jättävät myös kansallista liikkumavaraa.

Uudelleenkäyttötavoitteet ja liiallisen pakkaamisen rajoitukset luovat KOM:n mukaan valtaosan jätteen määrän vähentymiseen johtavasta vaikutuksesta.

Innovatiiviset ratkaisut jätteenerottelussa, merkinnöissä, uudelleentäyttö- ja –käyttöjärjestelmissä luovat uutta liiketoimintaa, jonka tuloksena saadaan korkealaatuisempaa, arvokasta raaka-ainetta takaisin käyttöön ja jätettä syntyy vähemmän.

Jäsenmaiden näkemyksiä kootusti

Kunnianhimon taso: NL otti vahvimmin kantaa kunnianhimon puolesta (= LU, BE) ja näkee, että esimerkiksi pakkausjätteen vähentämistavoitteita tulee kiristää tuntuvasti siten, että 15% tavoite tulee jo vuoteen 2030 nyt ehdotetun 2040 sijaan; kunnianhimon tarkistaminen ylöspäin koskee myös kierrätystavoitteita, kierrätetyn raaka-aineen minimiosuustavoitteita ja uudelleenkäyttötavoitteita. BE toivoisi sitovia vähentämistavoitteita. DE pitää vähentämis- ja uudelleenkäyttötavoitteita tervetulleina. LU rajoittaisi useamman pakkaustyypin asettamista markkinoille nopeammassa tahdissa.

Pakkausjätteen vähentämisen ehdotettua tavoitetta tuetaan yleisellä tasolla, ml. FI, mutta keinoissa tulisi olla vähemmän sanelua ja enemmän liikkumavaraa lajittelu- ja kierrätystavoitteissa kansallisia olosuhteita huomioiden (mm. IT, BE, HU). IE piti harmonisointia hyvänä niin yrityksille, jotka asettavat pakkauksia markkinoille kuin yrityksille, jotka valmistavat kierrätysinfraa.

PL piti monia ehdotuksen aikamääreitä liian tiukkoina (=CZ, EL), eritoten pienten yritysten sopeutumisen näkökulmasta. ES peräänkuulutti tasapainoa kunnianhimon ja realismin välillä (= PT). CZ piti uudelleenkäyttö- ja minipitoisuusvaatimuksia liian korkeina 2030 ja 2040.

Joissain puheenvuoroissa, mm. IT, FR, BE, AT, CZ, kuului huoli ehdotuksen mahdollisesti tahattomista kielteisistä vaikutuksista ympäristön kannalta. FI korosti, että tulee varmistaa ehdotuksen myönteiset ympäristövaikutukset.

IE painotti, että harmonisointi tässä ehdotuksessa ei saisi haitata harmonisointia muussa sääntelyssä; jätepuitedirektiivi, jätteensiirtoasetus ja tuleva elintarvikekontaktimateriaaliehdotus edellyttävät johdonmukaista lähestymistapaa.

Toimivien kansallisten käytäntöjen ja järjestelmien ylläpitäminen: Useat maat pitivät tärkeänä, että kierrätyksen näkökulmasta hyvin toimivat kansalliset käytännöt, kuten esimerkiksi erilaiset panttipalautus- ja tuottajavastuujärjestelmät, säilyvät eivätkä kohtaa liikaa muutospainetta asetusehdotuksen myötä (mm. IT, FI, AT, BE, FR, PL, DK, HU, HR, DE, LT, PT, SI). FR kiinnittää huomiota myös jätteenlajittelumerkintöjen kansallisiin käytäntöihin ja tuoreiden hedelmien ja vihannesten pakkaamiseen. SK korosti, että panttipalautusjärjestelmiä käyttävät maat saisivat oikeusvarmuuden turvaamiseksi poikkeuksen panttipalautusta koskevasta artiklasta, jos voidaan osoittaa, että muutoksilla ei saavuteta korkeampia kierrätysasteita tai kustannustehokkuutta. EE pitää tärkeänä toimivien rajat ylittävien panttijärjestelmien turvaamista.

Uudelleenkäyttö- ja uudelleentäyttötavoitteet sekä kertakäyttöpakkauksia koskevat rajoitukset: IT totesi, että uudelleenkäyttö ei takaa joka tapauksessa parasta tulosta, vaan toteuttamiskelpoisuutta on tarkasteltava tapauskohtaisesti ja ympäristölliset, taloudelliset ja työllisyysvaikutukset huomioiden (=SK); suuria investointeja vaatineiden tuotteiden kieltämisen sijaan tulisi panostaa jätelajitteluun.

SK mukaan kuljetus (=LT) ja pesu voivat vaikuttaa joidenkin uudelleenkäytettävien pakkausten mahdollisesti heikompaan ympäristöjalanjälkeen verrattuna kertakäyttöisiin (= IT).

NL toivoo tiukempia tavoitteita. IE tukee uudelleenkäytön vahvistamista (=DK). ES toteaa, että jätteen synnyn ehkäisemisen jälkeen jätehierarkian mukaisesti tarvitaan kunnianhimoisia uudelleenkäyttötavoitteita; ES mukaan vähittäismyyjillä tulisi olla nykyistä vahvempi rooli uudelleenkäytön mahdollistamisessa.

FR kieltäisi ravitsemusalan kertakäyttöpakkaukset, jos niille on uudelleenkäytettäviä vaihtoehtoja.

LT on huolestunut korkeista uudelleenkäyttö- ja täyttötavoitteista ja näkee, että nämä voivat asettua ristiriitaan kierrätystavoitteiden kanssa. EL sanoi, että etäkauppapakkausten, etenkin niiden tullessa kolmansista maista, uudelleenkäytettävyyden toteuttaminen voi olla vaikeaa.

HR voi tukea uudelleenkäyttötavoitteita, kunhan niitä toteutetaan korkea hygieniataso huomioiden elintarvikkeiden suhteen ja ympäristöhyödyt huomioiden.

Kierrätettävyys: CZ kokee, että kierrätettävyyden vahvistamisen tulee tapahtua ensisijaisesti tuottajavastuujärjestelmien vahvistamisen kautta. FI tukee kierrätettävien pakkausten tavoitetta vuodelle 2030 (=EE). Laajan mittaluokan kierrätettävyyteen FI kaipaa yhä selvyyttä (=PT) ja pohtii, voisiko sitä määritellä kansallisesti. IE pitää kierrätettävyyden suunnittelukriteeristöä ratkaisevan tärkeänä osana ehdotusta.

Kierrätetyn raaka-aineen minimipitoisuusvaatimukset pakkauksissa: Kierrätetyn raaka-aineen minimivaatimukset eivät saa heikentää pakkauksen toiminnallisuutta ja käyttötarkoitusta (SK) – siten tulee tarkasti osoittaa pakkaustyypit, joihin vaatimuksia sovelletaan. EL mukaan korkea pitoisuusvaatimus vuonna 2040 kierrätetylle muoviraaka-aineelle on mahdotonta saavuttaa. DE, NL asettaisivat korkeammat tavoitteet.

FI korosti, että kierrätetyn muoviraaka-aineen riittävyys tavoitteiden saavuttamiseksi on epävarmaa (=PT, EL); siitä syystä kemiallista kierrätystä tulee kannustaa, etenkin mitä tulee elintarvikekontaktimuovien tuottamiseen. PT näkee, että tavoitteita tulisi voida tarkistaa, jos ilmenee, että kierrätettyä raaka-ainetta ei ole tarpeeksi markkinoilla. FI totesi, että kierrätetyn raaka-aineen minimitavoitetta voisi toteuttaa myös käyttämällä kestävästi tuotettua uusiutuvasta raaka-aineesta tehtyä muovia. PT ihmettelee, miksi vain muovijätettä kohdellaan tiukoin ja yksityiskohtaisin velvoittein muttei muita raaka-aineita samalla tavoin.

BG harmittelee, että elintarvikepakkauksille ei taata ehdotuksessa riittävää määrää kierrätettyä, korkealuokkaista raaka-ainetta; BG harmittelee myös, että minimipitoisuus tulee osoittaa pakkaus pakkaukselta, mikä onvastoin sen tulkintaa kertakäyttömuovidirektiivistä. RO jatkaa, että minimipitoisuus tulisi laskea keskiarvo-osuutena kaikesta taloudellisen toimijan markkinoille asettamasta muovipakkauksen määrästä.

Elintarviketurvallisuus, hygienia, ruokahävikki: IT mukaan kertakäyttöisyyden suoraviivainen rajoittaminen elintarvike- ja ravitsemussektorilla voi luoda odottamattomia kielteisiä vaikutuksia ympäristöhyötyjä ja elintarviketurvallisuutta ajatellen; FI korosti IT hengessä, että on oltava varmuus ympäristöhyödyistä ennen kuin kertakäytön rajoittamista voidaan pohtia elintarvikkeissa ja ravitsemusalalla. IT mukaan kierrätettävät kertakäyttöiset pakkaukset ovat yhä tarpeellisia elintarvikkeiden hygienian ja säilyvyyden näkökulmasta. MT pitää tärkeänä elinkaarianalyysiä em. näkökulmista, kun asetetaan uudelleenkäyttö- ja liikapakkaamisen estämisen tavoitteita. EE korostaa elintarviketurvallisuuden merkitystä.

Innovatiivisuus ja uudet teknologiat: Innovatiivisten työkalujen osalta kompostoituvat ja biopohjaiset raaka-aineet tulisi nähdä mahdollisuutena (IT), samoin kuin kemiallinen kierrätys (IT, FI), joka voisi edistää asetuksen tavoitteiden saavuttamista (SK). ES mukaan lajittelun kehittämisen lisäksi tarvitaan parempia kierrätystekniikoita. HR painottaa, että ehdotuksen tulisi olla neutraali pakkausmateriaalien

suhteen, ei tule suosia tiettyjä materiaaleja toisten yli; esim. kahvikapseleita ei tulisi määrätä ykskantaan kompostoitaviksi, jos ne voidaan kierrättää (=PT). FI pitää tärkeänä, että innovatiivisilla pakkauksilla on pidempi määräaika kierrätettävyyden osalta.

Säädösmuoto ja oikeusperusta: Muutamat maat (mm. FR, LV, AT, IE) näkevät, että kaksoisoikeusperusta, jossa ympäristö tulee sisämarkkinoiden rinnalle, mahdollistaisi paremmin toimivien kansallisten käsittelyjärjestelmien säilyttämisen. LU vaikutti toivovan yksinomaan ympäristöperustaa. CZ toi esiin, että osa ehdotuksesta toimisi paremmin asetuksena (esim. vaatimukset tuottajille) kun taas osa olisi paremmin toteutettavissa direktiivinä (jätteenkäsittelyä koskevat elementit ja kierrätys). DE haluaa turvata mahdollisuuden korkeampaan kunnianhimoon kansallisesti sekä samalla turvata jo tehdyt investoinnit jätteenkäsittelyyn.

NL, EE pitävät asetusta oikeana säädösmuotona. NL toivoo kuitenkin lisää liikkumatilaa mm. kansallisten tuottajavastuiden järjestämiselle.

HR, EL, AT, BE, CZ, LU toivovat säädösmuodoksi direktiiviä, myös LV on varauksellinen asetusmuodon osalta. AT muistuttaa omista vähentämistavoitteistaan ja mm. muovipussikiellostaan kertakäyttömuovidirektiivin alla. Hyviä kansallisia tuloksia ei AT mukaan saisi vesittää täysharmonisoinnilla.

Säädösvallan siirto komissiolle: Suhtautuminen oli yleisen varauksellista jäsenmaiden puheenvuoroissa (mm. IT, BE, CZ, BG) silloin, kun asia mainittiin.

Muuta: Maat, joissa matkailu on merkittävä elinkeino (mm. EL, MT, CY, HR), näkivät ongelmina vähentämistavoitteet, jotka eivät huomioi kausivaihteluja matkailijoiden määrässä.

FI korosti, että fossiilipohjaisten materiaalien käyttöä tulee pyrkiä vähentämään.

IT kokee, että vaikutusarviossa ei ole riittävästi huomioitu edellä mainittuja asioita. IT vaatii vaikutusarvion täydentämistä mm. alueellisten vaikutusten osalta.

FR:lle liikapakkaamisen estäminen on erityisen tärkeää (= LV, PT).

CZ ihmettelee, miksi panttipalautusjärjestelmää toteuttaville maille ei ole vastaavia korkeita kynnysarvovaatimuksia esim. kierrätysasteen osalta kuin maille, joilla ei ole kyseistä järjestelmää.

RO pitää välttämättömänä saada selvennyksiä ehdotukseen; tarkat määritelmät eri toimijoille ja näiden vastuille on erittäin tärkeää (=BE, SI). RO painotti myös, että tavoitteisiin liittyvien metologioiden tulee olla hyvissä ajoin tiedossa.

HU näkee biohajoavuutta koskevan säädöksen mahdollisesti tarpeellisena.

HR pitää yhtenäisiä pakkausmerkintöjä haastavina toteuttaa (=MT). DK tukee piktogrammimallia, joka perustuu siellä käytössä olevaan malliin.

Vaikutukset pienille yrityksille toistuivat ripotellen eri puheenvuoroissa.

LV painotti, että Eurooppaan kolmansista maista tuotavien pakkauksien osalta tarvitaan sääntelyn kiristyessä myös tiukempaa kontrollia.

Puheenjohtaja totesi, että työ jatkuu harmonisoinnin ja tasapainon yhteensovittamiseksi ja korosti kiertotalouden merkitystä monesta näkökulmasta.

<u>Komission reaktiot jäsenmaiden kommentteihin</u>

KOM (komissaari Sinkevicius) varoitteli kunnianhimon madaltamisesta mm. uudelleenkäytön ja liikapakkaamisen estämisen tavoitteissa.

Kasvihuonekaasupäästöjen ja vedenkulutuksen osalta komission vaikutusarvion johtopäätös on, että jätteen synnyn vähentäminen vähentää kokonaisuutena vedenkulutusta, vaikka yksittäiset toimet voivatkin nostaa sitä, ja lisäksi kasvihuonekaasupäästöt vähenevät merkittävästi.

Toimivat kierrätysjärjestelmät eivät ole uhattuina, sillä vaikka jätteen määrä taittuisi, kierrätyskapasiteettia tarvitaan lisää vuoteen 2030 mennessä.

Direktiivi on epäonnistunut tavoitteissaan.

Pakkauksien kierrätettävyyden ja lajittelutoiminnan paraneminen nostavat kierrätysarvoketjun arvoa.

Harmonisointi keskittyy enemmän taloudellisiin toimijoihin ennemmin kuin jätteenkäsittelykäytäntöihin, jossa jäsenmailla on enemmän toimivaltaa. Jäsenmaat voivat edelleen joustavasti toimeenpanna muovien oman varan päätöstä ja kertakäyttömuovidirektiiviä.

Asetusmuoto on osoittautunut menestyksekkääksi monessa tuotepolitiikan säädöksessä. Teollisuus, pienet yritykset toivovat harmonisointia.

4. Yhdyskuntajätevesidirektiivi – *periaatekeskustelu*

Yhdyskuntajätevesidirektiivistä käytiin periaatekeskustelu. **Puheenjohtaja** oli taustapaperissa kysynyt jäsenmaiden näkemyksiä yhdyskuntajätevesidirektiivin kunnianhimon tasoon, laajennetun tuottajavastuujärjestelmän käyttöönottoon mikroepäpuhtauksien puhdistamisessa, sekä energianeutraliteettivaatimukseen.

KOM mukaan ehdotuksen uudistaminen on hyvin ajankohtaista, sillä säädös on 30 vuotta vanha. Ehdotuksella pyritään huomioimaan jätevesien urbaanit päästöt, ja ehdotuksella pyritään vastaamaan EU:n ilmasto- ja energiatavoitteisiin. Ehdotuksen kunnianhimon taso nousee siten, että soveltamisalaa laajennetaan entistä pienempiin taajamiin, uusia puhdistamisvaatimuksia ehdotetaan, ja huomioitaisiin viemäriylivuotojen sekä hulevesien päästöt. Ehdotuksen tavoitteita lähestytään riskiperusteisesti ja asetetaan selkeät määräajat. Laajennettu tuottajavastuu tulisi ensi kertaa käyttöön jätevesien yhteydessä, ja aiheuttaja maksaa –periaatteen mukaisesti lääke- ja kosmetiikkateollisuus velvoitettaisiin vastaamaan mikroepäpuhtauksien poistamisen kustannuksista. Jokaisen sektorin tulisi vastata energiatavoitteisiin, niin myös jätevesisektorin, ja sen vuoksi ehdotuksen mukaisesti jätevesisektorin tekemät investoinnit mm. biokaasun tuotantoon tulevat maksamaan itsensä varmasti takaisin.

Ehdotusta ja sen tavoitteita kannatettiin pääasiallisesti (NL, EL, AT, LU, ES, BE, FI, DE, IE, FR, CY, DK), mutta kansalliset erot ja erityispiirteet tulisi huomioida ehdotuksessa (EL, LV, RO, SI, HR, IT, PT), tai säilyttää nykyinen kunnianhimon taso (PL). Jäsenmaat ovat maantieteellisesti hyvin erilaisia ja puhdistettujen jätevesien päästäminen vastaanottavaan vesistöön, rannikkoalueet, teollisuuslaitosten päästöt, populaatio ja kaikkien näiden yhteisvaikutukset tulisi ottaa huomioon (PT). Päästöjä tulisi vähentää niiden lähteillä (LV, MT). Jäteveden määrän vähentäminen ja ihmisten terveyden sekä ympäristönsuojelun edistäminen ehdotuksen avulla on tärkeää (FR, EE). Ehdotusta kannatetaan, mutta sitä pidetään osin liian tai melko kunnianhimoinen (SK, IE, BG, LV, RO), sillä kaikissa jäsenmaissa voimassa olevan direktiivin vaatimuksiakaan ei ole täysin vielä toimeenpantu (SK, HU, RO). Voisivatko ehdotuksen vaatimukset kohdistua ensi sijassa niihin maihin, joissa voimassa olevan direktiivin velvoitteet ovat jo toimeenpantu, ja niille jotka vasta toimeenpanevat, varattaisiin riittävästi aikaa ja rahoitusta toimeenpanoon (HU). Entistä pienempien taajamien mukaan ottamista ehdotukseen kannatettiin (AT), toisaalta siitä oltiin huolissaan (LT, RO, HR) ja edellytettiin jatkokeskusteluja pienten taajamien (PL, CY, IT) ja kiinteistökohtaisten järjestelmien toteuttamisesta (PL) jäsenmaakohtaisilla säännöillä (SI). Myös tiukempia fosforin ja typen poistovaatimuksia pidettiin tärkeinä ympäristön kannalta (NL, LU, BE, FI, FR), toisaalta niiden ja koko ehdotuksen katsottiin vaativan merkittäviä uusia investointeja, joka vaatii merkittävää lisärahoitusta (SK, AT, ES, HU, LT, PL, BG, LV, RO, CZ, IT, PT), jopa juuri rakennettuihin puhdistamoihin (SK). Voisivatko velvoitteet koskea vain uusia laitoksia (LT). Kustannusten

tulisi vastata saatavia ympäristöhyötyjä (CZ). Typen poiston kannalta on tärkeää huomioida kylmien olosuhteiden vaikutus puhdistamiseen sekä typen luonnollinen pidättyminen vesistöissä (FI, EE). Mikroepäpuhtauksien poistamista kannatettiin (NL, AT, LU, BE, FI, DE), ympäristön näkökulmasta (IE), mutta toisaalta mikroepäpuhtauksien poistoa pidettiin kalliina ja vaikeana toteuttaa (CY) ja voisiko sen hoitaa toissijaisella sääntelyllä (BG). Toisaalta eräät ehdotuksen säännökset voivat olla kokonaisuutena liian kalliita toteuttaa (EL), ja ehdotuksen vaikutus vesimaksuihin voi olla merkittävä (HU, BE).

Ehdotuksen **määräaikoja** pidettiin liian tiukkoina tai vähintään vaativina (NL, EL, SK, ES, BE, IE, PL, CY, BG, LV, RO, SI, CZ, IT, PT), sillä esimerkiksi mikroepäpuhtauksien poistaminen vaatii suunnittelua ja investointeja puhdistuskapasiteetin rakentamiseksi (NL, DE). Terveysparametrien seuraamista jätevesistä kannatettiin (LU) ja puheenjohtaja sai tukea ehdotuksen edistämisessä nopealla aikataululla (LU). Ehdotuksen yhdenmukaisuutta vesipuitedirektiivin kanssa korostettiin (ES, HR, PT). Lietteen hyötykäyttöä maataloudessa tuettiin (ES). Hulevesien ja viemäriylivuotojen huomioimista ehdotuksessa pidettiin hyvänä (BE, DK). Yhdyskuntajätevesien hallintasuunnitelmia pidettiin hyvänä ehdotuksena (FI).

Energianeutraliteetti on kannatettava ehdotus tai sille oltiin avoimia (NL, EL, AT, LU, BE, CZ, DK) huomioiden ilmastotavoitteet (DE, FR, MT, DK), samalla huomioiden, että jätevesien käsittelyn uudet vaatimukset johtavat korkeampaan energian kulutukseen (NL). On huomioitava tiheästi asuttujen alueiden (BE), jäsenmaiden erityispiirteiden (HR) ja pohjoisten olosuhteiden (FI) erityispiirteet erityisesti sitovan energianeutraaliuden näkökulmasta (FI, EE). Uusiutuvaa energiaa tulisi voida myös ostaa tavoitteen saavuttamiseksi (EE). Säännölliset energia-auditoinnit ja energiaan liittyvät vaatimukset pienemmillä laitoksilla arvioitaisiin vielä tarkemmin (SK, SI) ja selkeytettäisiin energianeutraaliuden soveltamisalaa (LT, CZ, MT). Ehdotuksessa tulisi määritellä, mitä energianeutraaliudella tarkoitetaan (AT, ES) ja tavoitteen tulisi olla selkeä (HU), ja vielä tutkittava, miten se olisi teknisesti toteutettavissa (ES, PL, FR). Energianeutraaliuden määräaikoja pidettiin vaikeana saavuttaa (DE, PL, CY, LV, RO, IT), erityisesti pienimmille laitoksille (CY). Energianeutraaliustavoitetta ei voitu kannattaa tai pidettiin hyvin vaikeana saavuttaa (LV, SI, HR).

Laajennettu tuottajavastuujärjestelmä sai yleisesti ottaen kannatusta (EL, SK, BE, FI, IE, FR, RO, DK), ja aiheuttaja maksaa –periaatteen toteuttamista pidettiin tärkeänä (LU, ES, FI, IE, PL, FR, SI), ja katsottiin, ettei laajennettu tuottajavastuu saa vaikeuttaa sisämarkkinoiden toimintaa (LU). Laajennettu tuottajavastuujärjestelmä on jo jätepuolella käytössä, mutta sen edelleen selkeyttäminen ja kehittäminen sekä vaihtoehtojen pohtiminen jätevesisektorilla (NL, ES, BE, FI, CY, SI, IT) ja koko EU:n laajuisesti olisi tarpeellista (NL, SK, DE, RO). On kuitenkin huolehdittava, että tuottajavastuujärjestelmä kattaa kaikki mikroepäpuhtauksien poiston kustannukset (SK, BE, FR, HR, DK), sillä se vaatii merkittävästi investointeja ja työpanosta (SK, HR). Järjestelmää pidettiin hyvänä, jos kaikki asiaan liittyvät tahot osallistuvat siihen, mutta vaatii vielä keskusteluja miksi vain kaksi sektoria on mukana (DE, PL, EE, PT). Edellytettiin lisää keskusteluja laajennetusta tuottajavastuujärjestelmästä (LT), jossa on riski, että puhdistamisen kustannukset tulevat kuluttajille ja vesimaksut tai tuotteiden hinta nousee, toisaalta ehdotettu järjestelmä rahoittaa puhdistamista, mutta vesipalvelujen hinta ei tulisi nousta (HU). Laajennettuun tuottajavastuujärjestelmään katsottiin sisältyvän merkittäviä riskejä (BG).

Ei-lainsäädäntöasiat

5. **Eurooppalaisen ohjausjakson viherryttäminen** – *näkemysten vaihto*

Lounaan yhteydessä neuvosto kävi keskustelun talouden ohjausjakson viherryttämisestä. Puheenjohtajamaan taustoituksessa keskityttiin vihreään budjetointiin ja haitallisten tukien kysymykseen ja tiedusteltiin, mitä ajureita näiden lisäksi tarvittaisiin systeemisen muutoksen edistämiseksi ohjausjakson piirissä.

Vuoden 2023 kestävän kasvun kysely (*sustainable growth survey*) keskittyi käsittelemään kilpailukykyisen kestävyyden näkökulmia. Kuluvan vuoden ohjausjakson tarkoitus on hillitä energianhintashokkien vaikutuksia, ja pidemmällä aikavälillä edistää kasvua ja häiriönsietokykyä.

Puheenvuoroissa korostui, että ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen edistää myös kilpailukykyä ja makrotaloudellisia tavoitteita; toisin sanoen talouspolitiikalla ei vain edistetä kestävyyttä, vaan kestävyyskin voi vahvistaa kilpailukykyä ja taloutta.

Systeemisen muutoksen aikaansaamisessa on kuitenkin edelleen iso pullonkaula, mitä tulee investointeihin puhtaisiin teknologioihin ja puhtaaseen teollisuuteen.

Saastumisen ehkäiseminen ja luonnon monimuotoisuuden suojeleminen tarvitsevat yhä merkittäviä ratkaisuja. Lisäksi tarvitaan ympäristölle haitallisten tukien lopettamista.

Verotuksen siirtäminen työn verottamisesta haittojen verottamiseen koetaan myös merkittävänä keinona talous- ja ympäristöpoliittisten tavoitteiden yhteensovittamiseksi.

Muistutettiin, että EU:n 8. ympäristöalan toimintaohjelman alla luodaan metodologia harmonisoidusta tavasta ilmoittaa haitallisista tuista. Yhteistä määritelmää haitallisille tuille toivottiin.

Kansallisten budjettien läpinäkyvyys ja kulumomenttien tarkastelu SGD-tavoitteita vasten tuotiin esille hyvänä käytäntönä. Myös koheesiovarojen käyttöä vahvemmin kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti korostettiin eräänä toimenpiteenä, jota aiotaan toimeenpanna.

Peräänkuulutettiin mm. vertailukelpoista dataa, sekä ilmasto-, biodiversiteetti-, saasteindikaattoreiden ottamista osaksi ohjausjaksoa. Ympäristölainsäädännön toimeenpanon tarkastelu (EIR) nähdään tärkeänä tietolähde, joka tulisi yhdistää ohjausjaksoon.

EKP:n ilmastostressitestit osoittavat, että varautuvat toimijat hyötyvät ajoissa siirtymän aloittamisesta.

Muut asiat (AOB)

a) Sodan vaikutuksia Ukrainan luonnonympäristöön koskevan raportin tulokset – *Puolan valtuuskunnan tiedostusasia*

Tuhansien siviilikuolemien, pakolaisuuden ja muiden mittaamattomien tuhojen lisäksi myös ekosysteemit ovat heikentyneet. Noin 2300 yksittäistä luontotuhotapausta on raportoitu arviolta kymmenien miljardien eurojen kustannuksin. Syyt ympäristötuhoille ovat moninaiset, esimerkiksi hallitsemattomat palot tai kemikaalien ja kemiallisen jätteen valuminen luontoon sodankäynnin seurauksena.

Johtopäätöksenä eräässä puheenvuorossa todettiin, että Venäjän federaation toiminta Ukrainassa on täysin vastoin monia kansainvälisiä ympäristösopimuksia, joissa Venäjä on itse osapuolena. Siten Venäjä tulisi poistaa näiden sopimusten ulkopuolelle ja saattaa Venäjä korvausvastuuseen aiheutuneiden tuhojen korjaamisessa.

Tuki Ukrainalle kapasiteetin vahvistamisessa myös luontotuhojen ja korjaustyön osalta kuului kaikissa puheenvuoroissa. Yhteistyö Ukrainan viranomaisten kanssa on alkanut, tuhoja ja kunnostustarpeita kartoitetaan.

b) Asetus raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästönormeja koskevan asetuksen muuttaminen – *Komission tiedotusasia*

Komissaari Sinkevicius esitteli komission ehdotuksen, joka julkistettiin 14.2.2023.

Liikenne on ainoa sektori EU:ssa, jossa päästöt ovat jatkaneet kasvua viime vuosina. Bussit ja kuorma-autot ovat vastuussa neljänneksestä tieliikenteen päästöistä EU:ssa. Päästöjen odotetaan kasvavan edelleen tulevaisuudessa. Rekoista ja busseista 99%:ssa on polttomoottori ja niissä käytetään fossiilisia polttoaineita. Ehdotuksella on tarkoitus vähentää fossiilisten polttoaineiden päästöjä ja siten edistää 2030 ilmastotavoitteita sekä Fit for 55 paketin energiatavoitteita ja tukea ilmanlaadun parantamista. Ehdotus hyödyntää myös liikenteen toimijoita ja kaupunkilaisia (energiatehokkaampia, puhtaampia ajoneuvoja, joissa on pienemmät käyttökustannukset).

Uudet raja-arvot antavat teollisuudelle selkeän signaalin investoida innovatiivisiin nollapäästöisiin teknologioihin ja vahvistavat teknologiajohtajuutta. Aiempi lainsäädäntö kattoi vain isot kuorma-autot, nyt mukana on pienempiä kuorma-autoja, kaupunki- ja pitkän matkan busseja sekä perävaunuja.

Komissio ehdottaa, että nykyiset vuoden 2025 tavoitteet pidetään ennallaan. Komissio esittää tiukempia tavoitteita vuodelle 2030 ja uusia tavoitteita 2035 sekä 2040 (90% tavoite). Kaupunkibusseille tulee 100%:n tavoite, joka tarkoittaa, että kaikki kaupunkibussit ovat nollapäästöisiä vuoden 2030 jälkeen. Raja-arvoilla on tarkoitus antaa tärkeä pitkän aikavälin signaali ohjaamaan kehitystä kohti nollapäästöistä teknologiaa, säilyttää EU:n teknologiajohtajuus tulevaisuudessa ja tukea ammattitaitoista työvoimaa. Ehdotus on linjassa Green Deal Industrial Plan-suunnitelman kanssa. On myös tärkeää edistää latausinfran kehitystä ja viimeistellä latausinfraa koskeva AFIR-säädös. Ehdotus kattaa vain uudet ajoneuvot, joissa edetään asteittain kohti puhtaampia teknologioita (akut, polttokennot, vety). Olemassa olevien ajoneuvojen päästöjen vähentämistä edistetään muilla instrumenteilla. On tärkeää, että ehdotuksen käsittelyssä edetään nopeasti, jotta siitä saadaan päätös ennen lainsäädäntökauden loppua.

IT: analysoi vielä ehdotusta ja sen vaikutustenarviointia. Yleisesti HDV on keskeinen työkalu vähähiilisyyteen ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. IT on täysin sitoutunut niihin ja investointeihin tieliikenteessä mutta siirtymän täytyy tapahtua taloudellisesti kestävällä ja sosiaalisesti tasa-arvoisella tavalla. Täytyy huomioida kansalliset olosuhteet ja aikataulu sektorin sopeutumiselle. Kaikki ratkaisut voivat edistää sektorin vähähiilisyyttä. Teknologianeutraalisuus on tärkeää. Polttomoottoreilla on vielä tärkeä rooli ajoneuvoissa ja on huomioitava vähäpäästöisten ja nollapäästöisten polttoaineiden, ml. biopolttoaineiden, parempi saatavuus. Uusiutuvat polttoaineet, sähköistäminen ja vety voivat kaikki edistää ympäristötavoitteiden saavuttamista. Kehitys tarvitsee riittävästi aikaa. Korkeat vähentämistavoitteet huolettavat, ehdotuksesta puuttuu myös kannustinmekanismi uusiutuville polttoaineille. Samalla kuitenkin toteaa, että täytyy työskennellä rakentavasti ehdotuksen käsittelyssä.

EL: on tärkeää edistää nopeaa vihreää siirtymää. On jo olemassa kunnianhimoisia aloitteita, joiden avulla edistetään nollapäästöisiä ajoneuvoja. Jäsenmaiden huolet ja olosuhteet on huomioitava (tarvitaan realistinen kehikko, kaikki teknologiat huomioitava ml. biopolttoaineet). Huomioitava myös tilanne, jossa toimitaan usean maan alueella ja joissa kaikilla ei ole samoja valmiuksia esim. latausinfraan. Täytyy tehdä outreacia, jotta muutkin maat, viitaten erityisesti länsi-Balkaniin, ottavat käyttöön samoja standardeja.

FI: ehdotus on tervetullut ja tärkeä aloite, joka edistää kansallisia ja EU:n päästövähennystavoitteita. Hiilidioksidipäästöjen raja-arvojen on oltava linjassa EU:n ilmastotavoitteiden kanssa, niillä on pyrittävä vähentämään energian ja fossiilisten polttoaineiden kulutusta sekä edistettävä nollapäästöisten ajoneuvojen markkinoille pääsyä järkevin kokonaiskustannuksin. Suomi suhtautuu positiivisesti ehdotettuihin raja-arvoihin. Niiden täytyy myös jättää tilaa muille vaihtoehtoisille polttoaineille, joita tarvitaan sektorin vähähiilisyyteen. Suomessa on joitakin haastavia raskaan liikenteen toimia, joissa on yhdessä sähkön ja vedyn ohella tarve hyödyntää myös biometaania ja muita uusiutuvia polttoaineita myös tulevaisuudessa.

EE: kiitos komissiolle ehdotuksesta. Korostaa, että pitkän aikavälillä tarvitaan investointivarmuutta, energiaturvaa ja energiariippumattomuutta. Viro on investoinut biometaaniin ja näkee siinä ison potentiaalin raskaan liikenteen päästövähennyksissä, kuten FI sanoi. Ei tule estää ympäristöystävällisten vaihtoehtojen tuotantoa ja siihen liittyvän infran kehitystä.

CZ: kannanmuodostus vielä kesken. On tärkeää, että tavoitteet ovat realistiset ja huomioivat eri päästövähennyskeinot. Teknologianeutraalisuus on tärkeää. Tavoitteiden heijasteltava vaikutustenarviointia ja vaikutusten oltava tiedossa. 2030 tavoitteet ovat melko kunnianhimoiset. On otettava huomioon välttämättömät investoinnit latausinfran kannalta ja kustannukset. Kannustinmekanismi nollapäästöisille ajoneuvoille päättyy liian pian. On varmistettava koherenssi muun lainsäädännön, kuten AFIRin ja puhtaita ajoneuvoja koskevan direktiivin (clean vehicles directive) kanssa.

NL: ehdotus tervetullut, teknologia kehittyy nopeasti, tuottajat korostavat korkeaa kunniahimoa, ja tämä pitäisi olla lähtökohta. Haluaa korkeampaa kunnianhimon tasoa, kuin komissio on ehdottanut. Se on välttämätöntä, jotta ollaan linjassa ilmastotavoitteiden ja Pariisin sopimuksen kanssa. Ehdotuksen käsittelyssä pitäisi edetä nopeasti.

BE: kiitos komissiolle ehdotuksesta. Ensivaiheen analyysin tulos on, että se voisi olla kunnianhimoisempi joillakin alueilla. Toivoo rakentavaa keskustelua.

IE: ehdotus on tervetullut. On välttämätöntä, että tavoitteet ovat järkeviä toteuttamiskelpoiset ja sallivat latausinfran kehitykselle aikaa. IE on monien muiden EU-maiden kanssa allekirjoittanut kansainvälisen yhteistyöasiakirjan (MoU), jossa sitoudutaan siihen, että uusien raskaiden ajoneuvojen myynnistä v. 2030 on nollapäästöisiä 30% ja vuonna 2040 sellaisia on 100 % ajoneuvoista. Haluaa kunnianhimoisempia tavoitteita ja haluaisi vuodelle 2040 tavoitteeksi 100 % ehdotuksessa nyt olevan 90 %:n sijaan. Tukee 100 % tavoitetta kaupunkibusseille.

LU: koska liikenteen päästöt kasvavat, ehdotus on tärkeä. Päästövähennysten kunnianhimo on oltava linjassa 2050 tavoitteiden kanssa. Luottaa että sopu saadaan ennen lainsäädäntökauden loppua.

DK: ehdotus on tervetullut. Tavoitteet voisivat olla kunnianhimoisemmat. Pitäisi olla 100 % tavoite uusille raskaan liikenteen ajoneuvoille. Tämä on tärkeää myös 2050 ilmastotavoitteiden kannalta. Tarvitaan vahva signaali markkinoille. Pitäisi nopeuttaa käsittelyprosessia, on tärkeä saada sopu tänä vuonna.

Pj-maa Ruotsi totesi, että aloitteesta käydään ministereiden keskustelu kesäkuun ympäristöneuvostossa.

c) <u>Uudella genomitekniikalla tuotettujen kasvien sääntely – lisäkeskustelujen tarve ympäristönäkökohtien huomioon ottamiseksi</u> – *Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia*

Komissiosta on tulossa lainsäädäntöehdotus kesäkuun tienoilla koskien genomitekniikoilla tuotettuja kasveja. Jotkut maat näkivät, että ehdotuksen tulee perustua vankkaan tieteelliseen näyttöön ja samalla kyseenalaistivat komission sitoutumisen edellä mainittuun periaatteeseen tulevan lakiehdotuksen osalta. Tästä syystä eräs maa pyytää perustamaan neuvostossa ad hoc –työryhmän asian käsittelyn osalta. Asian tueksi liittyi kourallinen maita ja varovaisuusperiaate oli usein toistuva käsite.

Vastaavasti toinen kourallinen maita käytti puheenvuoroja genomitekniikoiden ja niiden taustalla olevan korkealuokkaisen tieteellisen tiedon puolesta. Nähtiin muun muassa, että EU ei voi jäädä jälkijunaan lainsäädännössä teknologian kehittyessä, vaikutukset eivät nykytiedon valossa ole kovin erilaiset verrattuna tavanomaisempaan tuotantoon. Siksi tuettiin KOM pyrkimystä tuottaa lainsäädäntöehdotus.

Korostui myös näyttöön perustuvan sääntely, josta genomitekniikkasääntelyä ei nähdä poikkeuksena. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että sidosryhmät, kirjallisuuskatsaukset, kohderyhmäkeskustelut,

JRC-tutkimukset, EFSA:n tekemä työ sekä jäsenmaiden asiantuntijoiden panos ovat kaikki olleet valmistelun osia.

d) <u>Viides kansainvälinen kemikaalikonferenssi (Bonn, 25 – 29.9.2023) Isäntänä Saksa</u> – *Saksan valtuuskunnan tiedotusasia*

Saksa kertoi järjestämästään kansainvälisestä kemikaalikonferenssista. WHO:n mukaan kaksi miljoonaa ihmistä kuolee vuosittain vaarallisten kemikaalien vuoksi. Ympäristö- ja terveyshaittojen kustannukset ovat myös merkittävät. Viidennen kansainvälisen kemikaalikonferenssin on tarkoitus edistää kestäviä kemikaali- ja jäteratkaisuja ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi kemikaalien haitoilta. Tarkoitus on hyväksyä asiaa koskeva julistus, jossa on kaksi päätavoitetta: kemikaaliturvallisuuden priorisointi poliittisella agendalla kansainvälisesti sekä sidosryhmäyhteistyön vahvistaminen kaikilla relevanteilla sektoreilla. Saksa kutsui jäsenvaltiot osallistumaan kokoukseen sekä pyytää jäsenvaltioita edistämään rahoitusta ja kapasiteetin vahvistamista kehittyville maille.

Saksaa kiitettiin kokouksen järjestämisestä, joka on tärkeä kemikaaleja koskevan työn kannalta. EU:n täytyy näyttää tietä. Tämä liittyy myös REACH-asetukseen, on löydettävä vaihtoehtoja ja polku edetä kestävällä tavalla.

Todettiin, että on toimittava nyt, muuten taakka tuleville sukupolville on liian suuri. EU:lla on paljon tarjottavaa kemikaalien, kiertotalouden ja rajat ylittävän yhteistyön näkökulmasta. Täytyy tukea myös muita maita. Komissio rohkaisee jäsenvaltioita aktiiviseen keskusteluun sidosryhmien kanssa.

e) <u>Muovisaastetta koskeva kansainvälinen sopimus</u> – *Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia*

Ranska kertoi muovisaastetta koskevan kansainvälisen sopimuksen neuvotteluita edistävän komitean kokouksen järjestämisestä Pariisissa 29.5-2.6.2023. Kansainväliset muovisaasteiden vähentämistä koskevan sopimuksen neuvottelut on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2024 loppuun mennessä (UNEA:n päätöslauselma 7.3.2022). Uruguay järjesti edellisen vastaavan kokouksen syksyllä 2022. Tässä kokouksessa käsiteltiin hallinnollisia asioita. Ranskan järjestämässä kokouksessa on tarkoitus keskustella enemmän substanssista.

Taistelu muovisaastetta vastaan on tärkeää, ml. pakkausjätteet, ja kansainvälinen oikeudellisesti sitova sopimus täytyy saada aikaan mahdollisimman pian. Ranskan järjestämä kokous tulee olemaan tärkeä välietappi tässä työssä. Ranskan tarkoitus on sitouttaa laajasti sidosryhmiä ja Ranska kutsuu myös muita jäsenvaltioita mukaan työhön muovisaasteiden vähentämiseksi.

Asia on tärkeä ja se näkyy myös kasvavana muovisaasteiden vähentämistä koskevaan koalitioon (High Ambition Coalition) liittyvien maiden määränä. EU liittyi koalitioon marraskuussa. Muovisaaste-kysymys on yksi EU:n prioriteetteja. On tärkeää myös kuulla muita maita, kuten pieniä saarivaltioita, joille asia on erityisen tärkeä.

Suomen edustajat
VSI Terhi Lehtonen ja virkamiesvaltuuskunta